

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14648

Tarih : 22.10.2025

10/3297

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

3 Ağustos 2014 tarihinde Irak'ın Şengal bölgesinde IŞİD tarafından Êzidî halkına yönelik gerçekleştirilen soykırım sırasında kaçırılan Êzidî kadın ve çocukların akıbetlerinin tespit edilmesi; Türkiye'ye getirilen, zorla alıkonulan, insan ticaretine maruz bırakılan Êzidî kız çocuklarının bulunması ve korunması; bu süreçte ihmali veya sorumluluğu bulunan kişi ve kurumların araştırılması; ayrıca Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde insan ticareti, cinsel şiddet ve savaş suçlarına karşı yükümlülüklerinin yerine getirilmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

20.10.2025

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

Erzurum Milletvekili

GEREKÇE

3 Ağustos 2014'te Irak'ın Şengal bölgesinde IŞİD tarafından gerçekleştirilen Êzidî soykırımı, 21. yüzyılın en ağır insanlık suçlarından biridir. Bu saldırılarda binlerce Êzidî erkek katledilmiş; on binlerce kadın ve çocuk kaçırılmış, sistematik cinsel şiddet, köleleştirme, zorla evlendirme ve asimilasyona maruz kalmıştır.

Kaçırılan Êzidî kadın ve çocukların önemli bir kısmı hâlâ kayıptır. Birleşmiş Milletler, Avrupa Parlamentosu ve uluslararası insan hakları örgütleri, bu suçları soykırım, insanlığa karşı suç ve savaş suçu olarak tanımıştır. 2016 yılında BM İnsan Hakları Konseyi raporuna göre, en az 6.417 Êzidî kadın ve çocuğun kaçırıldığı, bunlardan binlercesinin akıbetinin hâlâ belirsiz olduğu kaydedilmiştir.

Uluslararası insan hakları raporlarında, Türkiye'nin bazı kentlerinde (özellikle Ankara, Konya, Gaziantep, Şanlıurfa ve İstanbul) IŞİD üyeleri tarafından kaçırılan Êzidî kadın ve çocukların tutulduğuna, sahte kimliklerle ev hizmetlerine veya zorla evliliklere sürüklendiğine dair ciddi iddialar bulunmaktadır. Bu iddiaların önemli kısmı hem uluslararası hem ulusal basında belgelenmiştir. Buna rağmen, Türkiye'de bu konuda etkin bir soruşturma yürütülmemiş; kaçırılan Êzidî kız çocuklarının bulunması yönünde kapsamlı bir mekanizma oluşturulmamıştır.

Türkiye; Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'ne (CEDAW), Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'ye, İnsan Ticaretine Karşı Avrupa Konseyi Sözleşmesi'ne, İstanbul Sözleşmesi'ne (2021'de çekilse de yükümlülükler geçmiş döneme ilişkin geçerliliğini korur) ve Roma Statüsü'ne taraf olmasa da uluslararası teamül hukukuna göre bu suçların önlenmesinde sorumludur.

Bu kapsamda, Türkiye'de bulunabileceği değerlendirilen Êzidî kadın ve çocukların tespiti, korunması, kimliklerinin iadesi ve rehabilitasyonu amacıyla kapsamlı bir araştırma yapılması gerekmektedir.

Bu araştırma kapsamında TBMM'nin;

1. Türkiye sınırları içinde Êzidî kadın ve çocukların zorla alıkonulup alıkonulmadığını,
 2. Bu konuda emniyet, istihbarat ve adli kurumların yürüttüğü (veya yürütmediği) soruşturmaları,
 3. İnsan ticaretiyle mücadele politikalarının Êzidî mağdurlar için yeterli olup olmadığını,
 4. Mağdurların psikolojik, sosyal ve hukuki destek mekanizmalarına erişim durumunu,
 5. Uluslararası işbirliği (BM, IOM, Ezidi Rescue Network vb.) düzeyinde atılması gereken adımları,
- araştırması elzemdir.

Êzidî kız çocuklarının akıbeti yalnızca Êzidî toplumunun değil, tüm insanlığın vicdanını ilgilendiren bir meseledir. Bu suçların faillerinin yargılanması, mağdurların kimliklerine ve özgürlüklerine kavuşması, Türkiye'nin insan hakları ve uluslararası hukuk yükümlölüklerinin bir gereğidir.

Bu nedenlerle, kaçırılan Êzidî kız çocuklarının akıbetinin tespit edilmesi, insan ticareti ve savaş suçlarının aydınlatılması, mağdurların korunması ve onarıcı adaletin sağlanması amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması zorunludur.

1			
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	Cetki
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	Samir Olan
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	hunde
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	Özge
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	Ayşe
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	M. Rüştü
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	Z. Uçar
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	K. Tanhan
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	H. Olan
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	S. Çelenk Özen
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	Y. Hun
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	Ö. Bartin
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ö. Öcalan
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	N. Demir
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	F. Şenyaşar
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	C. Akça Cupolo
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	I. Akın
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	K. Konukçu
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	M. Dindar